

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 124/04-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. júna 2004 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., N., zastúpeného advokátom JUDr. M. C., Advokátska kancelária, N., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 25/99 a v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 256/99 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júla 2003 doručená sťažnosť J. B., N. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného

súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 25/99 a v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 256/99.

Zo sťažnosti a z pripojených príloh vyplývajú nasledovné relevantné skutočnosti:

1. Sťažovateľ podal 3. decembra 1998 na okresnom súde žalobný návrh o vypratanie a užívanie izby nachádzajúcej sa na 6. poschodí v byte č. 28 na Jurkovičovej 1 v N. proti odporcovi M. L. z N. Konanie je vedené pod sp. zn. 19 C 25/99.

Dňa 14. júna 2000 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že vec bude predložená Krajskému súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o námietke zaujatosti, ktorú vzniesol sťažovateľ voči konajúcej sudkyňi. Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu 15. júna 2000 upresnil, špecifikoval svoj žalobný návrh. Po predložení veci krajskému súdu tento nevyhovel námietke zaujatosti sťažovateľa, keď svojím uznesením z 29. septembra 2000 č. k. 7 Nc 33/00-85 rozhodol, že Mgr. A. H. nie je vylúčená z prerokovávania a rozhodovania v tejto veci. Uznesením z 2. mája 2001 č. k. 19 C 25/99-89 okresný súd predmetné konanie prerušil až do právoplatného skončenia právnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 19 C 256/99.

2. Sťažovateľ 19. júla 1999 podal na okresnom súde žalobný návrh o určenie neplatnosti zmluvy o prevode bytu proti odporcom 1. M. L. a 2. E. K. Konanie je vedené pod sp. zn. 19 C 256/99.

Predmetom napadnutej zmluvy bol ten istý byt, v ktorom sa domáhal vypratania a užívania izby na okresnom súde v uvedenom prerušenom konaní.

Sťažovateľ aj v konaní o určenie neplatnosti zmluvy o prevode bytu vzniesol námietku zaujatosti voči zákonnej sudkyňi. Krajský súd však svojím uznesením z 20. augusta 2001 č. k. 8 Nc 30/01-35 rozhodol, že Mgr. A. H. nie je vylúčená z prerokovávania a rozhodovania v tejto veci. Okresný súd v danej veci svojím rozsudkom z 31. októbra 2002 č. k. 19 C 256/99-92 návrh sťažovateľky o určenie neplatnosti zmluvy o prevode bytu zamietol. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ 21. februára 2003 odvolanie, o ktorom do podania tejto sťažnosti odvolacím súdom rozhodnuté nebolo.

Pretože sťažovateľ bol toho názoru, že v konaní okresného súdu sp. zn. 19 C 256/99 a v nadväznosti na toto konanie aj v konaní sp. zn. 19 C 25/99 dochádza k zbytočným

prieťahom, vyčerpal aj právne prostriedky nápravy tým, že na prieťahy v týchto konaniach podal sťažnosť podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov. Predseda okresného súdu vo svojej odpovedi na túto sťažnosť konštatoval, že vec *„prejednávajúca sudkyňa nie je nečinná a postupuje vo veci primeraným tempom.“*

Sťažovateľ je však presvedčený o tom, že dochádza k zbytočným prieťahom v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 19 C 256/99 a v dôsledku toho aj v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 25/99, napriek tomu, že podľa jeho názoru predmetné veci nie sú zložité. Sťažovateľ sa domáha aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré odôvodňuje tým, že od roku 1994 má znemožnený prístup do bytu, v ktorom má na základe právoplatného rozsudku okresného súdu určené právo bývania do času, kým mu bývalá manželka nezabezpečí náhradný byt. Táto však nielenže nezabezpečila pre sťažovateľa náhradný byt, ale byt, v ktorom mal sťažovateľ súdom určené právo bývania, previedla kúpnu zmluvou na tretiu osobu, čím zmarila už začaté exekučné konanie. *„Na základe uvedených skutočností sťažovateľ bol nútený riešiť si bytovú otázku dočasnými nájmami, v dôsledku ktorých mu vznikla značná finančná škoda; za tejto neľahkej situácie, ako aj sťažených životných podmienok, ktoré znásobuje dlhotrvajúce súdne konanie, utrpel veľa krívd, poníženia a beznádeje.“*

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyslovil tento nález:

„Okresný súd v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 256/99 a v dôsledku toho aj v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 25/99 porušil právo J. B., trvale bytom N. na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky, ako aj podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 38 ods. 2 Ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd.“

J. B. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 125.000,- Sk, slovom stodvadsaťpäťtisíc slovenských korún, ktoré je Okresný súd v Nitre povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal (...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných priet'ahov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody

uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 25/99 a v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 256/99 dochádza k porušovaniu jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95). Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov teda možno porušiť iba v konaní, ktorého výsledkom môže byť rozhodnutie štátneho orgánu o právach a povinnostiach jeho účastníkov, pretože len také rozhodnutie môže ukončiť stav právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu (III. ÚS 62/01, II. ÚS 20/02).

1. Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že súdne konanie vedené pod sp. zn. 19 C 25/99, v ktorom podľa sťažovateľa malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, resp. práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je v dôsledku

skutočnosti, že uznesením okresného súdu z 2. mája 2001 č. k. 19 C 25/99-89 bolo uvedené konanie prerušené a z tohto dôvodu, ak nedôjde k odpadnutiu prekážky prerušeného konania postupom predvídaným v zákone, nemôžu sa v prerušenom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty jeho účastníkov, a tým k naplneniu účelu označeného základného práva, tak ako to bolo uvedené vyššie. Sťažovateľ netvrdil ani neuviedol žiadnu skutočnosť, z ktorej by vyplývalo, že v danej veci neexistoval zákonný dôvod na prerušenie konania (proti uzneseniu o prerušení tohto konania nepodal ani odvolanie), resp. že prekážka prerušenia konania už odpadla. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nečinnosť súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu, tak ako je to v danom prípade, neposudzuje ako zbytočné prietahy v súdnom konaní (napr. II. ÚS 3/00, I. ÚS 78/02, III. ÚS 42/02).

Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa označeného článku ústavy postupom okresného súdu v čase pred prerušením konania, ústavný súd konštatuje, že až do prerušenia konania procesné úkony okresného súdu plynulo smerovali k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa, čo je hlavným účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (II. ÚS 61/98). Postup okresného súdu v tomto štádiu konania sa zjavne nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné vzhľadom na predmet konania a jeho celkovú dĺžku kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle označeného článku ústavy, listiny a dohovoru. Pretože s ohľadom na tieto skutočnosti neprichádza do úvahy, aby ústavný súd namietaný postup všeobecného súdu mohol po prijatí návrhu na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie práva navrhovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd jeho sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. Pokiaľ ide o namietané zbytočné prietahy v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 19 C 256/99 ústavný súd tieto námietky na základe predmetnej sťažnosti preskúmať nemohol, pretože sťažovateľ svoju sťažnosť nepodal v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Podľa tohto ustanovenia sťažnosť podľa čl. 127 ústavy možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť.

Ústavný súd už rozhodol, že v kontexte citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty pre včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03). Obdobne to platí aj pre právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 34/03). Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ sa o namietaných skutočnostiach týkajúcich sa postupu okresného súdu v konaní sp. zn. 19 C 256/99 dozvedel najneskôr v deň doručenia rozsudku okresného súdu z 31. októbra 2002 č. k. 19 C 256/99-92, proti ktorému 21. februára 2003 podal odvolanie. Predmetnú sťažnosť sťažovateľ ústavnému súdu podal až 25. júla 2003, t. j. v čase, keď už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom, preto bolo potrebné v tejto časti jeho sťažnosť odmietnuť v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júna 2004